

5 / 2009 ROČNÍK XXXIII

REUNION

ČASOPIS VOJENSKÉHO A ŠPITÁLNÍHO ŘÁDU SV. LAZARA JERUZALÉMSKÉHO – BOHEMIA

Návrat z exilu

*První kroky Českého velkopřevorství po návratu domů v roce 1990
ve vzpomínkách velkopřevora hr. Dobrzenského*

REUNION SPECIAL: NÁVŠTĚVA SVATÉHO OTCE BENEDIKTA XVI. V ČR
Generální kapitula Českého velkopřevorství 2009 ● Z pražské komendy do Bruselu

První velkopřevor ČVP Karel VI. kníže Schwarzenberg →

← Druhý velkopřevor ČVP Radslav hrabě Kinský z Wchynic a Tetowa

↑ Třetí velkopřevor ČVP Václav hrabě Bořek-Dohalský z Dohalic

← Čtvrtý velkopřevor ČVP Jan hrabě Dobrzenský z Dobrzenicz

Přišel čas pro víru...

Čas plyne, ale poselství Svatého Otce by se mělo dostávat v čin každodenních dnů. Když se ohlédneme na chvíle bezprostředně před jeho návštěvou, na všechny ty přípravy, zvládli jsme je bravurně, hold ve společenství se lépe táhne... ale k podstatě, co Petrův nástupce zanechal z bohatství myšlenek a povzbuzení nám...? Varoval před ateismem, povzbudil k hledání naděje ve víře a odmítání konzumní společnosti.

I tak lze shrnout obsah poselství. „Vaše země, stejně jako i jiné státy, se nachází v kulturní situaci, která je často radikální výzvou pro víru, a tedy i pro naději. Jak víra v Boha, tak i naděje byly totiž v moderní době ‚přemístěny‘, byly odsunuty na rovinu pouze soukromou a pozemskou, zatímco

v běžném a veřejném životě se prosadila víra ve vědecký a ekonomický pokrok“, oznámil. Podle něj je tento pokrok dvojznačný: otevírá možnosti pro dobro, zároveň má však i negativní dopady. Ano, člověk potřebuje být osvobozen od materiální tísně. Mnohem podstatnější je, aby se zachránil před zlem, které postihuje ducha. Podle Svatého Otce mnohé formy chudoby vznikají v osamělosti, z nedostatku lásky, z odmítání Boha a z tragédie člověka, který si myslí, že si může stačit sám, nebo naopak že je pouhým bezvýznamným a pomíjejícím jevem. Nám mladým přiblížil své myšlenky o lidské touze po štěstí: „...občas spojená s jakýmsi neklidem, touha, kterou však často dnešní konzumní společnost využívá špatným a odcizujícím způsobem. Je třeba brát vážně toto usilovné hledání štěstí“, sdělil Svatý Otec. Myslím že toto bohatství myšlenek by se mělo stát podnětem k vžití i do našeho poslání oslovovat i v této generaci ideu rytířství a rytířskosti - možná víc než kdy jindy; na této cestě svědectví kež nám pomáhá dobrotivá Matka a ochránkyně našeho řádu.

Váš otec Pavel.

P. Pavel Porochnavec, SChLJ, je vikářem duchovního převora

FOTO WWW.FLICKR.COM

Slovo velkopřevora

Milé spolusestry, milí spolubratři!

V předvečer dvacátého výročí sametové revoluce považuji za vhodné sdělit, jak a za jakých okolností se České velkopřevorství vrátilo z exilu do vlasti.

Návrat z exilu

Část I.

V roce 1948 opustil první velkopřevor a zakladatel novodobého českého velkopřevorství Karel kníže Schwarzenberg Československo a s ním formálně odešel z vlasti také řád svatého Lazara.

Kníže Schwarzenberg se usadil v Rakousku, kde znovu zřídil naše velkopřevorství „v exilu“. Doma zanechal mnoho přátel a členů, vedených chev. Jiřím Suchánkem, kteří se okamžitě stali předmětem perzekucí a věznění. Duch řádu sv. Lazara a lidí s ním spojených očividně nebyl v těchto dobách zkoušek našeho národa slučitelný s proklamovanou zářností bolševismu. Také náš první lazariánský biskup Mons. Mořic Pícha zemřel v izolaci v roce 1956.

Přes tento nový pořádek stále zůstávalo slabé světlo tam, kde převor Suchánek, Dr. Miroslav Černý a další pokračovali v omezené činnosti navzdory režimu, duchovně posilováni biskupem Kajetánem Matouškem.

Jednou z výjimečných iniciativ bylo v roce 1961 přijetí Miroslava Řehoře do řádu ve vězeňské cele na Pankráci.

Jak ubíhaly roky, venku kníže Schwarzenberg kolem sebe shromažďoval rostoucí počet členů z emigračních vln 1948 a 1968, Čechů i Slováků, a znovu zřídil velkopřevorství v celosvětovém měřítku.

Počátkem sedmdesátých let odešel Karel Schwarzenberg z funkcí a jeho bratr Radslav hrabě Kinský se stal naším druhým velkopřevorem. V tomto bodě vývoje byla organizace velkopřevorství pozměněna a konsolidována tak, aby mohla obsáhnout přibližně sto členů, roztroušených po celém světě.

Vedení velkopřevorství – hr. Kinský a bailli Ferdinand Menčík – mělo sídlo v Paříži. To umožnilo našemu velkopřevorství přímý přístup k velmistřům, vévodům de Brissac, otcí a synovi. Nejdůležitější bylo, že české velkopřevorství existovalo jako integrální součást řádu skrze svůj privilegovaný vztah k J. E. Guy Coutantovi de Saisseval, tehdejšímu velkému kancléři řádu. Já osobně, protože jsem v Paříži bydlel, jsem zastával úlohu styčného důstojníka s francouzskými řádovými institucemi – Velkým magisteriem (řádovou vládou) a velkopřevorstvím.

Oficiální sídlo vedení českého velkopřevorství bylo pak přeloženo do Německa. Tento krok byl logický vzhledem ke skutečnosti, že více než padesát procent členů emigrovalo právě tam.

Pod kompetentním vedením chev. Josefa Kočího jako tehdejšího kancléře se konaly pravidelné generální kapituly, s podporou exilových skautů manželů Bělovských vycházel časopis Reunion (oba neúnavně pracovali na zachování vysoké úrovně znalosti rodného jazyka dětí emigrantů v celé Evropě) a byly vybírány členské příspěvky. Agendu přidružených členů spravoval ze Švýcarska Jan Stránský ze Stránky a Greifenfelsu.

Přijetí řádové delegace u místopředsedy federální vlády Jána Čarnogurského v dubnu 1990.

← Zleva: Jan hr. Dobrzenský, Ferdinand Menčík, Ján Čarnogurský

↓ Zleva: Jan hr. Dobrzenský, František hr. Lobkowitz, Ján Čarnogurský, Ferdinand Menčík, Josef Kočí

← Poděkování velkého kancléře Guy Coutanta de Saisseval hraběti Dobrzenskému

↑ Zpráva o přijetí řádové delegace místopředsedou federální vlády na titulní straně deníku Lidová demokracie ze dne 25. dubna 1990

← Jan hr. Dobrzenský a Angelus hr. Waldstein, OSB, na Pražském hradě během návštěvy papeže Jana Pavla II. v roce 1990

Díky Ferdinandu Menčíkovi a jeho organizačním schopnostem se české velkopřevorství, byť v exilu, stalo normálně funkční jurisdikcí řádu.

Naše velkopřevorství vzkvétalo díky jasnozřivosti klíčových osob velkopřevora Radslava hr. Kinského a baillio Ferdinanda Menčíka.

Mám mnoho krásných vzpomínek na naše reuniony, jako velkou generální kapitulu v Blois v roce 1982, kde české velkopřevorství bylo reprezentováno početnou delegací lidí přicestovavších ze všech koutů světa. Spolu s naším velkopřevorem, baillim a mnou se účastnili Neumannovi z Venezuely, Pospíšil z Peru, Pořízka ze Švédska, Leo Ge z Vídně, Jan Stránský ze Stránky a Greifenfelsu a herold velkopřevorství Adolf F. J. Karlovský ze Švýcarska, Josef Kočí, Maiznerovi a Hanzalovi z Německa a mnoho a mnoho jiných z dalších zemí. Není možné zapomenout ani na naše duchovní – opaty Anastáze Opaska a Maura Verzicha. Vystoupení tak početné skupiny českých lazariánů bylo umocněno také tím, že od roku 1980 existovala ve Frankfurtu nad Mohanem samostatná „německá“ komenda, řízená Bedřichem hrabětem Strachwitzem.

Tenkrát byl řád svatého Lazara řádem, kde se české velkopřevorství stalo důležitou jurisdikcí, respektovanou všemi ostatními.

Část II.

Pak přišel 17. listopad 1989 a sametová revoluce. Ohromná vlna šoku, ohromení a údivu prošla českou a slovenskou komunitou po celém světě. Nikdo nechtěl uvěřit, že naše vlast vypadla ze spárů socialistického režimu. Bylo to, jako by se stal zázrak.

Všude panovaly smíšené pocity, co udělat. Všichni byli pevně zakotveni v životě zemí, které je přijaly. Rodinné a profesní zájmy byly pro každého prioritní. Vzpomínky na rok 1968 byly stále živé. Přece jen, volání po návratu domů pomalu ale jistě převládlo nad jinými úvahami. A tak mnoho lidí, zvláště členové našeho vedení, rychle nastoupili cestu k obnovení styků s naší vlastí.

V únoru 1990 jsme hrabě Kinský a já přijeli do Prahy na návštěvu, které jsme říkali „mise zjišťování faktů“. Souběžně s námi navštívili zemi Ferdinand Menčík a Josef Kočí. Jednalo se s J. Em. Františkem kardinálem Tomáškem a místopředsedou federální vlády Dr. Jánem Čarnogurským. Tyto mise byly pochopitelně spojeny i s návštěvou našich rodišť a míst původu našich rodin. Chotěboř jsem opustil, když mi byly dva roky a nyní jako dospělý muž jsem se vrátil do rodinného sídla. Byl to nádherný pocit po čtyřiceti letech nepřítomnosti.

V létě roku 1990 se v bytě Ferdinanda Menčíka v Paříži konalo speciální setkání. Přítomni byli Radslav hrabě Kinský, Ferdinand Menčík a já. Účelem jednání byla analýza informací z našich misí do vlasti, nápadů sebraných od našich členů a stanoviska velmistra a Velkého magisteria řádu svatého Lazara.

Detailní diskuse probíhala nad několika body:

- dopad na naše členy – budou aktivní doma nebo zůstanou ve svých současných zemích pobytu?
- jaká právní subjektivita? – nikdo z nás nebyl obeznámen s tehdy platnými zákony;
- reintegrace znamenala místní členství – kde najdeme odpovídající členskou základnu?
- vybudování organizace podobné velkopřevorství v exilu.

Po několika hodinách důkladného rokování bylo rozhodnuto přenést české velkopřevorství z exilu domů.

Dále bylo rozhodnuto, že tento úmysl má být posvěcen zvláštní kapitulou konanou v Německu koncem podzimu.

Současně hrabě Kinský navrhl, aby byly připraveny stanovy občanského sdružení a byly zaregistrovány na ministerstvu vnitra počátkem roku 1991.

Závěrem bylo konstatováno, že díky církevním úřadům v Praze nám byl jako sídlo českého velkopřevorství a místo našich setkání poskytnut nádherný chrám Matky Boží před Týnem. Vzhledem k vyššímu věku se nemohl stát řádovým kaplanem Mons. Jiří Reinsberg, který se o naši činnost vždy živě zajímal. Doporučil však svého tehdejšího spolubratra P. Jiřího Kusého, aby se stal prvním kaplanem velkopřevorství.

Když diskuse skončila, my tři jsme se zase opřeli do svých křesel. Bylo hluboké ticho. Jen jsme se dívali jeden na druhého, beze slov. Bylo jasné, že pro nás tři to byl opravdový historický okamžik.

Konečně ticho přerušil Ferdinand Menčík, jenž prohlásil: „Chlapci, jdeme domů.“

A to je vše. Rozloučili jsme se objetím u vědomí výjimečných chvil, které jsme spolu právě prožili.

Vše se stalo tak, jak je popsáno. Stanovy byly zaregistrovány, exilové členové souhlasili s přenosem organizace domů a začali jsme hledat nové místní členy.

Josef Kočí využíval perfektních znalostí skautského hnutí. Z naší šlechty přišli další členové. Byli jsme s to upoutat lidi z občanské společnosti: lékaře, právníky, profesory atd.

Na základě tohoto úspěchu bylo rozhodnuto uspořádat naši první investituru v Týnském chrámu 9. listopadu 1991. Jaká to nádherná událost v tak skvostném prostředí. Naše první investitura doma po čtyřiačtyřiceti letech.

Tomu však předcházela ještě jiná událost nesmírného významu: první oficiální vystoupení řádových rytířů během návštěvy Jeho Svatosti Jana Pavla II, v dubnu 1990 v Praze.

Mé vzpomínky na první investituru jsou stále živé: slunečný den, průvod přes Staroměstské náměstí, vstup do krásné a milé atmosféry chrámu. Mše a investitura – měl jsem tu čest nésti meč.

Všichni přijímaní a povyšovaní zářili. Jana Tetourová, bratři František a Antonín Kinští, Václav Bořek-Dohalský, Mirek Hoza, Robin Brix, Jiří Franěk, Vilém Horák, Tomáš Hlado, Karel Zvejška, Ivan Koláčný, P. Jiří Kusý, Křivánek.

Zábavnou anekdotou bylo, že k dispozici jsme měli pouze čtyři insignie, takže povyšování šlo ve vlnách po čtyřech členech. Pak jsem byl vždy požádán, abych jim insignie zase vzal, aby mohla předstoupit další vlna. V těchto dobách nebylo nic dokonalé.

Zvláštními hosty byli J. E. Guy Coutant de Saisseval, J. J. kníže Paul Metternich a J. J. princ Willi Thurn-Taxis.

Od té doby bylo a je české velkopřevorství pevně zřízeno v naší milované zemi. Naše členská základna vzrůstá. Dosáhli jsme tak mnoho v tak krátkém čase.

Po třiatřiceti letech bohatého života v řádu svatého Lazara bych rád naznačil několik závěrů:

vzdávám čest všem našim minulým členům za důstojnost a odvahu, kterou prokázali v jejich životech. Zde myslím především na ty, kteří trpěli za minulého režimu. Lidi jako arcibiskup Karel Otčenášek, Dr. Jiří Suchánek, Dr. Bohumír Lifka, Břetislav Štorm, Jan Florian, bratři Jiří a Miroslav Řehořové a další, kteří pozvedali křesťanské a mravní principy nade vše ostatní;

přes životní otřesy mnohých, skutečnou hodnotou, která vydržela, byla loajalita k našim představeným hraběti Kinskému a chev. Menčíkovi a loajalita k našemu velmistrovi, kterou jsme mu přísahali;

kontinuita Českého velkopřevorství od jeho založení v roce 1937 až do jeho obnovení v roce 1991 v bývalém Československu a až dodnes v České republice. Od Karla Schwarzenberga k Radslavu Kinskému, od Václava Bořka-Dohalského ke mně, všichni udržovali skutečného ducha řádu svatého Lazara, kde křesťanství, rytířství a charita jsou pevnými hodnotami v dnešním tak zlém světě;

odkaz minulých sedmdesáti let necht' je považován za skálopevný základ a příklad pro budoucí roky a příští generace.

Atavis et Armis!

*Jan hrabě Dobrzenský z Dobrzenicz
velkopřevor ČVP a předseda mezinárodní řádové vlády*

PAPEŽ BENEDIKT XVI. A LAZARIÁNI

Připravil Ondřej F. Vanke, KCLJ

Foto:
Ondřej F. Vanke, KCLJ (Praha)
Romana Odehnalová (Brno)
picasaweb.google.com (titulní foto)

Během třídní návštěvy Svatého Otce v České republice 26. – 28. září 2009 jsme jako členové řádu sv. Lazara měli příležitost se několikrát setkat s Jeho Svatostí. Uskutečnila se tak historicky čtvrtá a velmi významná návštěva papeže v naší zemi – je potěšitelné, že lazariáni byli vždy přítomni a věříme, že si vždy odnesli pouze ty nejlepší podněty do další práce. V následujících řádkách a obrazech se tak podívejme na třídní návštěvu Svatého Otce lazariánskýma očima. . .

Společné nešpory v katedrále

Krátce po svém příletu do České republiky se Svatý Otec setkal s kněžími, řeholníky a členy řádů ve Svatovítské katedrále, kde se společně se všemi pomodlil nešpory. V emotivní promluvě Svatý Otec vzpomněl také na kardinály Berana a Tomáška – vzory boje za svobodu. Nechali se uchvátit Ježíšem, který řekl: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě!“ (Mt 16,24). V kritických chvílích zaslechli ve svých srdcích jeho další slova: „Když pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás“ (Jan 15,20). Tato slova jsou tak aktuální i pro členy našeho řádu, pronásledované a vězněné totalitními režimy.

Členové řádu (J. E. velkopřevor Dobrzenský, chev. Řehoř, Verner, Andrysek, Schauer, Uhura, Vanke, d. Tetourová, cfr. Příbyl a Šíma) byli v pláštích přítomni na vyhrazených místech u Zlaté brány, cfr. Michal Brich se podílel přímo na asistenci. Samozřejmostí byla také účast našich duchovních a biskupů – měli jsme možnost po delší době pozdravit o. a. Otčenáška i o. b. Lobkowicze, P. Kornela Baláže i o. Jiřího Kusého. Zastoupení tedy bylo silné, stejně tak jako bezpečnostní opatření. Přesto byl Svatý Otec „neposlušný“ a kdykoliv mohl, přiblížil se k přítomným a srdečně se s nimi zdravil. Výjimečnou atmosféru dostatečně dokumentují fotografie.

-ov-

Ze zápisníku velitele Lazariánské pomoci při návštěvě Svatého Otce v Brně-Tuřanech

26. 9. 23:50. TMA.

Zvoní budík. No sláva, nezaspali jsme a můžeme vyrazit do Brna na sraz účastníků asistence. Naše první asistence v barvách Lazariánské pomoci. Jaká asi bude cesta? Chybí mi baterie do fotoaparátu, budu se muset zastavit někde na benzince.

27. 9. 0:30. Na státní do Brna je otevřená čerpací stanice, mají baterie i něco na zub s sebou, ale ty ceny... Je celkem slušně, bál jsem se zimy.

01:00. Hlavní nádraží v Brně je touto dobou docela čilé. Zrovna odjíždějí pravidelné rozjezdy. Na hlavě mám slamák jako poznávací znamení. Velkou část studentek, na které čekám, jsem nikdy neviděl, takže mne snad zachytí, ale zatím si mne nikdo nevšímá. Kolik jich asi nepřijede. Zatím se omluvily dvě. Dobré je, že můžu zaparkovat u hlavní budovy, ve dne by to bylo horší.

01:30. V autě je fajn, ale abych nezaspal. Raději jdu na vzduch. Venku je plno lidí, další rozjezd, ale je tu i hodně poutníků. Ptají se mne na cestu, zní tu polština, slovenština. A už jsou tu první členové naší skupiny a se shovívavým úsměvem se hlásí k mému slamáku.

02:00. Je to dobré, opravdu chybí jen ty dvě omluvené studentky. Rozhodli jsme se jet až dalším rozjezdem. Studenti si zajdou na čaj a gyros do místního stánku a já jsem rád, že berou vše s nadhledem. Budeme mít totiž pozdější nástup

na letiště. Dopravní podnik nepošle první autobusy na plochu dřív než v 03:45

02:30. Jedeme na Černovické terasy. Mgr. Odehnalová se studenty a já s navigátorkou na parkoviště u místa srazu. Jsem rád, tuhle část města vůbec neznám. Parkujeme v horní části záchytného parkoviště a musíme šlapat asi 2 km na zastávku. Jestlipak se setkáme s ostatními včas? Policistů je tu všude dost, ale nikdo nám neporadí, nejsou místní a nemá cenu se jich ptát.

03:15. Podařilo se. Stojíme s ostatními na zastávce Černovické terasy II. Docela se mi ulevilo. Alespoň jsme zase pohromadě. Snažím se spojit s pořadatelem, ale jsme na tom stejně. Museli vyklidit areál s auty a odstavit je na ploše parkoviště, odkud jsem právě dorazil. To bude zajímavé setkávání.

03:45. Přijíždí první autobus pro osazenstvo letiště. Beznaštějně plný. Za pět minut další, stejně plný. Velím: „Do autobusu!“ Všichni se vešli. Dobrých lidí se vejde...

04:00. Dorážíme na letiště. Cesta byla krátká, ale ne bez zajímavosti. Řidič náhle zastavil uprostřed polí a nechal se dojet dalším vozem. Otevřel okýnko a povídá kolegovi „Jed! Já nevím kde to je. Pojedu za tebou.“ Pobavil celý autobus, ale mne trochu zamrazilo. Na místě se rychle orientujeme, pořadatelská služba funguje na 100 % a posílá nás ke vstupu do areálu. V tuto chvíli se budí i stanové městečko.

„Vstávat! Vstávejte! I papež už vstal! Krásné ráno!“ No, zatím je úplná tma. Jen v dálce září pódium s baldachýnem, kříž a kotva. Jdeme správně.

04:15. Spolu s poutníky vstupujeme na místo setkání věřících se svým papežem. Stan Caritas jsme našli a na chvíli si sedáme. Dostáváme červená trička jako stejnokroj a nějaké brašny. Někdo dostal i bundu nebo vestu. Ujímá se nás paní Komosná jako vedoucí SZP na akci a rozdělujeme se na sektory. Doplnujeme počty dobrovolníků Caritas Žďár nad Sázavou. Chybí jich 28. Nás je 28. Jsme velmi, velmi vítáni a okamžitě se rozcházíme na svá místa mezi věřící. Ať mi někdo vykládá něco o náhodách...

04:30. Všichni jsou na svých místech. Ten kámen, co mi spadl ze srdce, musel být slyšet až ve Vidni. Sektory se pomalu plní a konečně máme čas se trochu rozhlédnout. Bude nádherný den. Nad hlavním pódium se rozednívá a sledujeme nepřetržitý proud poutníků procházejících kolem nás. K mému velkému potěšení přichází hodně krojovaných věřících. Také se seznamujeme s osazenstvem sektoru. Je tu asi 10 zdravotníků pod vedením lékařky, šest hasičů s nosítky a hasicími přístroji, osm členů pořadatelské služby a asi desítky policistů v civilu. Na místě je stan s vybavením rychlé lékařské pomoci a léky, voda pro dehydrované a několik židlí pro raněné. Podle pokynů jsme si vzali vlastní rybářské stoličky a jsme rádi, že je máme. Jistě to bude dlouhý den.

6:00. Vychází slunce. Trochu se zahřejeme. Program začíná procesí Panny Marie Tuřanské. Přední sektory se už slušně plní. Proud poutníků značně zesiluje, Poláci, Slováci, vidím vlajky Španělska, Ukrajiny a hodně zemských vlajek. Morava krásná zem, zanotujeme...

09:20. Přilétá prezident Klaus a chvílku po něm host nejočekávanější. Jeho Svatost Benedikt XVI. Letadla vůbec nejsou slyšet, kdybychom vše nesledovali na velkoplošných obrazovkách, ani bychom to nepostřehli. Moderátoři nás ale drží v pozoru. Stojím v sektoru, který přímo sousedí s příjezdovou trasou na hlavní pódium, takže se těším na přímý pohled. Po dosednutí letadla probíhá shromážděním

vlna nadšení, vatikánské vlaječky letí nad hlavy a už čekáme na příjezd papamobilu.

09:45. Od odbavovací haly je slyšet jásot a výskání. Už je na cestě k nám. Skupiny poutníků přebíhají ze zadní části plochy k cestě, aby lépe viděly. Vojáci a pořadatelé tvoří kordon a drží poutníky mimo cestu. Nadšení věřících je veliké, ale překvapuje mne důstojnost celého shromáždění. Celé toto setkání má zatím velmi umírněný ráz. Žádné nebezpečné projevy davového nadšení, kterých jsem se v duchu obával. Kolem vidím nadšené věřící, ale ve svých projevech důstojné a vyrovnané. Víra v krystalické podobě, tak to na mne působí. Jsou tu celé rodiny i s dětmi a prarodiči. Jako na rodinné sešlosti. Velmi působivé.

10:00. Papamobil projíždí kolem nás a mezi sektory k baldachýnu hlavního pódia. Papež zdraví věřící a zdá se ve velmi dobré náladě, pokud se dá soudit z té krátké chvíle, kdy jej mám na dohled. Začíná bohoslužba. Je vedena v latině. Zajímavé bylo, že před příjezdem Jeho Svatosti pořadatelé zařadili do programu krátký kurz latinské výslovnosti. Nyní jej může každý uplatnit. Kázání bylo uvedeno dobrou češtinou, pozdravení věřících v polštině, slovenštině a němčině. Italský text je průběžně překládán do češtiny. Ozývají se projevy nadšeného souhlasu. Je krásně, udělalo se teplo a slunce září nad hlavami shromážděných jako uprostřed léta. Pro tento mimořádný den snad nemůže být lepšího počasí. Naštěstí není moc horko, takže jako zdravotníci nemáme moc práce. Během mše je navíc absolutní klid a soustředění věřících nic neruší. Jen občas projede v tichosti sanita pro někoho, kdo se málo napil a nyní mu dochází síly. Jedním z nejpůsobivějších momentů je roznášení Těla Páně. Celou plochou, od oltáře do posledních řad, rozkvétají žlutobílé deštníky držené nad kněžimi. Plocha shromáždění najednou vypadá jako rozkvetlá louka. Nádherný okamžik...

12:15. Papež se loučí a odjíždí ke svému letadlu. Mimo chodem, letadlo patří vládní letce. Těší mne, že se stát dokáže takto dobře prezentovat při této mimořádné návštěvě.

12:30. Letadlo opouští Tuřany a s papežem se loučí dese-

titisíce věřících. Další mimořádně silný okamžik. Nechybí ani slzy. Po odletu se zvedá vlna odcházejících. Chápu je. Vážili dlouhou noční cestu a čeká je další. Ale beznadějně ucpávají cesty a po metrech popocházejí k východu a na autobusy kyvadlové dopravy. Doufám, že se tam nikomu nic nestane.

12:50. Pořadatelé marně vyzývají k setrvání v sektorech. Začíná další část programu. Koncert Hradišťanu. Možná by to chtělo hlášení v polštině a němčině. Myslím, že to odcházejícím cizincům nedochází. Stále je krásně, už i horko. Slunce má pěknou sílu a shovívavé pohledy studentů na můj slámák se jaksi změnilly na úplně jiné. Jsem rád, že ho mám. Něco pojíme a můžeme si na chvíli sednout. Až do této chvíle jsme víceméně na nohou a procházíme ve dvojicích svěřený sektor, kdyby bylo někomu zle. V případě potřeby má jeden poskytnout první pomoc a druhý zajít pro hasiče s nosítky. Ti postiženého odnesou ke stanu s lékařem a ten zváží další postup. Buď si zavolá sanitu, nebo poskytne ošetření na místě. Naštěstí pomoc u nás vyhledala jen jedna poutnice pro křeče v nohou po dlouhém pochodu.

14:00. Davy odcházejících neberou konce. Potmě se nám jich nezdálo být tolik. Obcházím si všechna stanoviště, kde máme zastoupení Lazariánské pomoci, jestli je vše v pořádku. Naštěstí ano. Na studentech je vidět spokojenost a ani jejich vedoucí stanoviště nemají nejmenší připomínky k jejich práci. Velmi se mi ulevilo. Všichni jsme dostali najíst, Caritas drží slovo ve všem, co jsme si dojednali. Vůbec musím říct, že jsem překvapen dosavadním průběhem setkání. Všichni pořadatelé fungují velmi dobře. Je vidět, že všechny úkoly plní s vědomím maximální zodpovědnosti. Nikde žádné projevy jinak všudypřítomného šlendriánu, který mi v normálním životě tak vadí. Pokud se něco vyskytne, vše se řeší v klidu, s nadhledem a slušností u nás málokdy vídanou. Tak mne napadá, jestli by se k nám nemohl papež na rok či dva přestěhovat ...

15:30. Pořadatelé uvolňují cesty pro zbývající návštěvníky. Největší nápor odcházejících je pryč. Ucpané jsou jen trasy autobusů na dálnici. Můžeme si oddechnout. Náš sektor je prázdný a užíváme si sezení na slunci. Hlavě to SEZENÍ.

16:00. Vedoucí stanoviště dostává pokyn k našemu propuštění ze služby. Jako dobrovolníci Lazariánské pomoci a školy jsme splnili žádané. Mám dobrý pocit. Naše první vystoupení na veřejnosti dopadlo dobře a můžeme se rozejít. Loučíme se s osazenstvem sektoru a odcházíme s Mgr. Odehnalovou hledat zaparkované vozidlo, ztracené někde na Černovických terasách.

16:30. I nyní máme štěstí. Autobus je poloprázdný a řidič nám řekl, že jede až k hornímu vjezdu na parkoviště. Takže ušetříme ty dva kilometry z rána. Sláva! Sedíme ve voze a jedeme směr Lipůvka, kde na paní profesorku čeká rodina. V 17:00 se loučíme a chodí mi první zprávy od studentů, že jsou v pořádku doma.

17:15. Jsem doma s rodinou. Sice jsem cvičený záchranář, ale mám toho pro dnešek dost. Jen těch dojmů, co jsem si odnesl. Toto setkání budu zpracovávat opravdu dlouho. Prozatím se dám trochu do pořádku a věnuji se klukům a své paní. Nevím ale, jak dlouho to vydržím...

27. 9. 20:00. TMA

*Pavel Ondráček
postulant*

Setkání s akademickou obcí

Svatý Otec se ve Vladislavském sále setkal s významnými zástupci akademické obce České republiky. Nechyběli tam proto ani naši spolubratři duchovní, P. Miloš Raban a P. Michal Podzimek, přítomna byla i profesorka Marie Bořek-Dohalská. Setkání bylo významné svým poselstvím, kladoucím důraz na etické hodnoty a ucelenost univerzitního vzdělání ve světle Pravdy.

Stará Boleslav

Setkání s mládeží a mše sv., konaná ve Staré Boleslavi, měla zcela jinou atmosféru. Také zde byli přítomni členové řádu sv. Lazara – nejen naši duchovní ze severu. Velkopřevor s manželkou dostali speciální pozvání do VIP sektoru společně s příslušníky staré české šlechty. Dvuhodinové čekání tak bylo možno strávit v přínosných rozhovorech o řádu např. také s Karlem Schwarzenbergem.

Z PROMLUV SVATÉHO OTCE

Z návštěvy Svatého Otce si neodnášíme pouze vzpomínky na osobní setkání, ale hlavně duchovní posilu. Z jeho homilií můžeme vybrat vzkazy, které zůstanou hluboko v naší paměti i v našich srdcích.

Praha, katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, sobota 26. září 2009:

Vím, že vaše komunity se angažují na mnoha místech, především v oblasti záslužné činnosti Charity. Vaše pastorační snaha se však musí zaměřit zejména na oblast výchovy nových generací. Katolické školy nechtě podporují úctu k člověku; ať se věnuje pozornost pastoraci mládeže i mimo školní okruh, aniž by se přitom zanedbávaly ostatní kategorie věřících. Kristus je pro všechny! Ze srdce si přeji, aby stále vzrůstalo porozumění všech církevních složek s ostatními veřejnými a soukromými institucemi. Církev – a opakovat to je užitečné – pro sebe nežádá privilegia. Žádá jen, aby mohla svobodně působit ve službě všem lidem, v duchu evangelia.

Letiště Brno-Tuřany, neděle 27. září 2009:

Mnozí se obětovali, aby vrátili důstojnost člověku a svobodu národům, když ve velkorysém přilnutí ke Kristu našli sílu budovat nové lidstvo. A stejně tak v současné společnosti: Mnohé formy chudoby vznikají z osamělosti, z nedostatku lásky, z odmítání Boha a z tragédie člověka, který si myslí, že si může stačit sám nebo naopak že je pouhým bezvýznamným a pomíjejícím jevem. V tomto našem světě, který se ztrácí, „když důvěřuje pouze lidským plánům“ (srov. Caritas in veritate, 53), jedině Kristus může být naší spolehlivou nadějí. To je zvěst, kterou my křesťané jsme povoláni každodenně hlásat a dosvědčovat.

Praha, Vladislavský sál, neděle 27. Září 2009:

Co se stane, bude-li naše kultura stavět pouze na módních argumentech, s malým odkazem na skutečnou historickou intelektuální tradici, nebo na názorech, které jsou nejhlučněji prosazovány a nejvíce sponzorovány? Co se stane, oddělí-li se naše kultura od svých životodárných kořenů v úzkosti, aby si zachovala radikální sekularismus? Naše společnosti se nestanou rozumnějšími ani tolerantnějšími ani přizpůsobivějšími, ale spíše křehčími a uzavřenějšími a se stále větší námahou budou rozlišovat, co je pravdivé, vznešené a dobré.

Stará Boleslav, pondělí 28. září 2009:

Dnes ráno nás u oltáře sjednocuje slavná vzpomínka na mučedníka, svatého Václava, jehož relikvie jsem před mší svatou uctil v bazilice jemu zasvěcené. Svou krví skropil vaši zem. Jeho orlice, kterou jste vybrali jako znak mé návštěvy zde – před chvílí to připomněl váš kardinál arcibiskup – je historickým symbolem vznešeného českého národa. Tento veliký světec, kterého rádi nazýváte „věčným“ knížetem Čechů, nás zve, abychom vytrvale a věrně následovali Krista, vybízí nás, abychom byli svatí. On sám je vzorem svatosti pro všechny, obzvláště pro ty, kteří řídí osudy společnosti a národa. Avšak ptáme se: je svatost v dnešní době ještě aktuální? Anebo je to spíše něco, co je málo přitažlivé a nedůležité? Nehledají se dnes více úspěch a lidská sláva? Avšak jak dlouho trvá a jakou cenu má pozemský úspěch?

Strahov

19. září 2009

FOTOREPORT

Mši svaté, spojené s investiturou, předsedal J. E. Jiří Kopejsko O. Cr., velmistr Řádu křižovníků s červenou hvězdou. Do řádu sv. Lazara byl v hodnosti BLJ přijat cfr. Stanislav Příbyl, cfr. Michal Brich byl povýšen do hodnosti SBLJ a cfr. Alan Uhura byl pasován na rytíře. J. E. velkopřevor také ocenil dlouholetého spolupracovníka Českého velkopřevorství p. Víta Březinu udělením stříbrné pamětní medaile Karla kn. Schwarzenberga.

Generální kapitula a investitury

Foto: Daniel Vojtíšek

DŮSTOJNÝ ŽIVOT VE STÁŘÍ

Změny v péči o seniory a nabídka nových sociálních služeb, část 5.

Bc. Alan Maria Uhura, KLJ

Poslední službou v rámci skupiny služeb sociální péče jsou **služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče** – tato pobytová služba začíná být využívána mnohými nemocnicemi, nebo ústavy, a to hlavně skupinou seniorů, kteří nejsou s ohledem na své zdraví schopni se obejít bez cizí pomoci. Případně nemohou být propuštěni domů do doby, než se o ně může postarat rodina, osoba blízká, nebo být zabezpečena pomoc jiné osoby, nebo terénní, ambulantní sociální služba, nebo jiné pobytové zařízení sociálních služeb (domov důchodců, domov s pečovatelskou službou, aj). Poskytované služby jsou stejné jako u DPS a DZR. Ovšem nemocnice v mém okolí tyto služby nechtějí poskytovat jen proto, že by musely přijmout standardy kvality sociálních služeb a změnit přístup v péči o seniory, včetně kontrolních návštěv inspektorů sociálních služeb. Poplatky jsou jako u DPS a DZR.

Zásadní změnou zákona o sociálních službách je také nová kvalifikace finanční pomoci těm, kteří potřebují pomoc jiné osoby. Jde o tzv. příspěvek na péči (PnP). Ten nahradil nám léta známou bezmocnost, která měla 3 stupně. PnP má nově 4 stupně: 1. stupeň PnP ve výši 1 000 Kč, 2. stupeň 4 000 Kč; 3. stupeň 8 000 Kč a 4. stupeň ve výši 11 000 Kč. Jde o PnP pro osoby starší osmnácti let. Děti zmiňovat nebudu. Pokud seniorovi bude příspěvek obcí s rozšířenou působností přiznán, je mu vyplácen v hotovosti nebo na účet. PnP se nedaní. Klient může s PnP naložit tak, že jej poskytne osobám nebo organizacím, které mu pomohou. Výše příspěvku ovšem nikdy nepokryje skutečné náklady, a tak se předpokládá osobní odpovědnost každého seniora. Tedy, že použije i část svého důchodu na pokrytí služeb a péče. Mnozí senioři na tento způsob nejsou zvyklí, a tak často příspěvek používají (zneužívají) na jiné účely. Např. na nákup uhlí, dřeva, podporu vnučky, svých dospělých dětí, ukládání na účet, aj.

Po službách sociální péče, které tímto uzavírám, přecházím na **služby sociální prevence**, které jsou poskytované všem sociálně vyloučeným osobám (i seniorům, odsouzeným, osobám závislým na návykových látkách, aj.), nebo zabraňující riziku sociálního vyloučení. To může vést ke konfliktu se společností.

Telefonická krizová pomoc – je terénní službou poskytovanou na přechodnou dobu osobám (i seniorům), které se nacházejí v ohrožení zdraví, života, nebo v obtížné životní situaci a situaci nemohou řešit vlastními silami. Mají tedy k dispozici telefonickou

pomoc a pomoc při uplatnění svých práv a zájmů. Jistě dobře známe Linku pomoci, Kruh bezpečí, Linku důvěry, linku Elpida, která je určena hlavně pro seniory, a další podobné.

Dále tu jsou **tlumočnické služby** – terénní nebo ambulantní služby osobám s poruchou komunikace (smyslové postižení). Je jim nabídnuto zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatnění práv a oprávněných zájmů. Jistě známe osoby hluché, hluchoslepé nebo s jinými kombinovanými vadami. Službu také mohou využívat naši senioři.

Azylové domy – nejznámější a nejrozšířenější služba pro osoby v nepříznivé situaci spojené se ztrátou bydlení. Je jim nabídnuta strava nebo pomoc při zajištění stravy, ubytování a pomoc při uplatnění práv a oprávněných zájmů. Ač se to nezdá, současná politická a ekonomická situace dostává stále více seniorů do situace, kdy přicházejí o střechu nad hlavou. Hlavně jde o stále nabízené a zlehčované půjčky a úvěry i pro seniory, nabídky nevýhodných drahých vysavačů, tlaky rodin na majetek, velká důvěra k jiným lidem v nouzi, deregulace nájemného, opakované záplavy, aj.

Novela zákona přináší novinku, která v původní verzi zákona nebyla, tou jsou **intervenční centra**. Ty poskytují ochranu osobě (i seniorům) ohrožené domácím násilným chováním tak, že vykážou ze společné domácnosti násilníka nejpozději do 48 hodin od doručení úředního záznamu o vykázaní. Služby jsou ambulantní, terénní nebo pobytové. Poskytují sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatnění práv a oprávněných zájmů; u pobytové služby ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoci při zajištění stravy. Centrum spolupracuje i s Policií ČR, veřejnou správou, atd.

V chladném počasí, nebo v zimě je hojně využívána služba **nocleháren**. Opět je mohou využít senioři žijící na okraji společnosti, nebo kteří ztratili sociální kontakt. Je jim nabídnuta pomoc při hygieně nebo zajištění podmínek pro osobní hygienu, dále přenocování.

Literatura:

Zákon č. 108/2006 Sb.

Prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb.

(pokračování příště)

17

Důležité informace z Velké rady

- ◆ Jednání Generální kapituly se uskutečnilo v plánovaném termínu v prostorách Strahovského kláštera. Zápis je přílohou tohoto čísla Reunionu.
- ◆ Důležitým organizačním bodem je: členský příspěvek na rok 2010 je splatný ve výši 6 000 Kč do 31. prosince 2009 – zajistí velitelé komend. Členové mohou projednat splátkový kalendář s kancléřem.
- ◆ Generální kapitula ČVP v roce 2010 se bude konat ve dnech 17. - 19. září v Hejnicích. Toto oznámení je veřejným oznámením termínu Generální kapituly v souladu se stanovami ČVP. Bližší informace budou samozřejmě včas distribuovány.

Nový nástroj aktivní komunikace – www.zelenykriz.cz

Nová podoba oficiálních internetových stránek českého velkopřevorství www.oslj.cz byla uvedena v provoz počátkem roku 2007, a nahradila tak do té doby užívané amatérské stránky. Našími členy i příznivci jsou stránky vysoce hodnoceny pro svoji grafickou a obsahovou úroveň. Udržování v aktivním stavu vyžaduje značnou péči a vzhledem k tomu, že vše se děje na dobrovolné úrovni, není snadné mít vždy zveřejněny ty nejaktuálnější zprávy, avšak zásadní materiály jsou vždy k dispozici. Naše stránky jsou dokonce tak atraktivní, že jejich design takřka doslova (i se značkou ©, označující autorskou práci našich externistů) zkopírovali o rok později bývalí členové, kterým slouží jako pramen pro opětovné a doslovné kopírování zpráv. To však není důvodem psaní tohoto článku.

Na Generální kapitule r. 2008 na Velehradě navrhl cfr. Robert Šíma vytvoření dalších internetových stránek, zaměřených na veřejnost. Tyto stránky by měly přibližovat hlavní charitativní projekty a účel, proč pro ně získáváme finanční prostředky. Neopominutelným motivem je také informační dopad pro mladé lidi a spolupracovníky, kteří se tak mohou zapojit do Lazariánské pomoci, případně se v budoucnu stát společníky řádu (ComPLJ).

Spolubratr Robert vytvořil ve spolupráci se svými přáteli grafický návrh, který byl postupně zaplněn texty. Ovládání stránek je jednoduché a intuitivní, celá struktura je pojata dynamicky, to znamená, že je možno jednoduše vkládat nové zprávy či upravovat členění stránek. Jak se celý projekt povedl, můžete sami posoudit na www.zelenykriz.cz.

Protože si uvědomujeme, jak důležitý je „charitativní marketing“, požádali jsme známou osobnost a našeho přítele, režiséra a herce Jiřího Stracha, aby se stal patronem projektu. Jeho posláním je být garantem veřejné kontroly nad vybranými a užitými prostředky, které půjdou zásadně ve prospěch konkrétních projektů. K tomu nám Jiří napsal:

„Dnešní lékařská věda dává mnohou naději. Bezpočet nemocí, před lety smrtelných, dokážou lékaři diagnostikovat, léčit i vyléčit. Jak chvályhodné, pomáhat nemocným, kteří mají naději. Ale jak svaté, obětovat se pro ty, kteří už žádnou naději nemají! Starobylá tradice lazariánů nabádá pomáhat těm, kteří už ztratili veškerou naději tohoto světa. Lepra ve středověku znamenala jistojistou pomalou smrt a stoprocentní jízdenku z tohoto světa. Analogie takového umírání dnes vchází jinudy - dveřmi ponurých, beznadějí strnulých „eldéenek“. Moderní člověk, namyšlený pokrokem civilizace, před nimi zavírá oči - příliš připomínají, že k všemohoucnosti Boží máme stále na míle daleko. Přestože Bůh dává lidem postupně poznávat leccos ze své geniality, jedinečnost Stvořitele, který nás ze světa podle své vůle odvolává, zatím žádná věda nepřekonala. Lazariáni vždy stáli a stále stojí podél cesty k nebeské bráně, pomáhají umenšovat utrpení a bolest, jež takové putování provází. Vpravdě rytířskými rameny podpírají děti, jimž není dopřána plnohodnotná budoucnost. A v neposlední řadě usilují o návrat ztracených duchovních tradic – viditelným symbolem myšlenky je snaha vzkřísit mariánský sloup, který zbourala netolerance a nenávisť. Je mi ctí stát se patronem a garantem lazariánských projektů a dotknout se tak skrze jejich nezištné úsilí svatosti.“

Stránky jsou tedy uvedeny v život. Zbývá poděkovat autorovi nápadu, cfr. Robertu Šímovi, BLJ a všem, kteří se do přípravy zapojili. Vlastním stránkám pak je nutně přát efektivní existenci. A závěrem snad ještě jedna veřejná prosba – žijeme v moderním světě, kde se pro nás internet stal stejnou Svatou zemí, jak před staletími byl pro naše spolubratry pod zeleným křížem reálný Jeruzalém. Žádáme proto, abyste svůj podíl rytířské angažovanosti uváděli v praxi také propagací našich stránek www.zelenykriz.cz všude tam, kde to bude možné a užitečné.

Ondřej Vanke, KCLJ

FOTO ARCHIV JIŘÍHO STRACHA

Výročí v Jindřichovicích

Domov seniorů v Jindřichovicích pod Smrkem, kde je ředitelem náš spolubratr chev. Alan Uhura, slavil 4. září letošního roku 50. výročí svého založení.

Za účasti Pavla Petráčka, radního Libereckého kraje pro sociální záležitosti, a jeho nejbližších spolupracovníků, zástupců Červeného kříže, ředitelů sociálních ústavů z Liberecka a dalších hostů, zahájil ředitel Alan Uhura přátelské setkání krátkou přednáškou o historii ústavu.

Domov založily řádové sestry, které sem byly odsunuty ze Slovenska. Ústav se nachází v krásných parcích, ve třech secesních vilách a přilehlém technickém zázemí. Vily byly postaveny významným textilním průmyslníkem Maxem baronem Heintschlem pro potřeby jeho a jeho dvou synů.

Po nuceném odchodu ctihodných sester zde nastoupili civilní pracovníci. V době vzniku měl ústav v ne zcela vyhovujících podmínkách 150 lůžek. Nyní po poslední rekonstrukci před několika lety poskytuje domov 75 seniorům v jedno- a dvouložkových pokojích se samostatnými koupelnami.

Před následující prohlídkou všech objektů poděkoval radní Petráček panu řediteli a všem jeho pracovníkům za obětavou a náročnou práci. Uvedl, že jim drží palce do následujících nelehkých let, kdy se prostředky na sociální péči zmenšují. Vedoucí sociálního odboru doložila, že zásluhou pana Uhury patří Jindřichovice k nejlepším zařízením v kraji. Těšilo mě, když jsem viděl, jakou prestiž má náš spolubratr u vedení krajského resortu i u ostatních ředitelů ústavů. Dobrou pohodu jsme si všichni mohli ověřit při prohlídce celého komplexu, při debatách s personálem i některými klienty. Musím ovšem uvést, že návštěva v pavilonu pacientů se sníženou mentální schopností a v pokojích s pouze ležícími pacienty na mne působila depresivně. Tím více si vážím práce všech lidí, kteří se v navštíveném i v dalších podobných ústavech obětavě věnují starým lidem. Těm patří naše poděkování.

Antonín Schauer, KCLJ
velitel Severočeské delegace

Pavel a Evženie Dobrzenských z Dobrzenicz

Dne 24. září 2009 se náš velkopřevor J. E. Jan hr. Dobrzenský z Dobrzenicz stal trojnásobným dědečkem. K prvorozenému vnukovi Janu Josefovi (nar. 26. 12. 2007) přibyli Pavel a Evženie. Děti i matka jsou v pořádku. Přejeme celé rodině stále zdraví, štěstí a mnoho životní energie.

Chev. MUDr. Karel Zvejška, KLJ, dědečkem

České velkopřevorství gratuluje svému dlouholetému členovi chev. MUDr. Karlu Zvejškovi, KLJ k narození vnuka. Dne 21. srpna 2009 se narodil zdatný kluk Daniel. Přejeme rodičům i prarodičům mnoho radosti!

FOTO ANTONÍN SCHAUER, KCLJ

Pouť ke sv. Máří Magdaléně, 25. července 2009

Už popáté se hrstka členů Řádu z Prahy a okolí vydala na Skalku nad Mníškem po Brdy na pouť ke sv. Máří Magdaléně. Na přírodní terase s dalekými výhledy před památným kostelíkem se tentokrát – zřejmě kvůli proměnlivému počasí – sešlo o něco méně lidí než obvykle, a i nás bylo jen pět, včetně jednoho postulanta, ale být tam je zážitek, který volá po opakování.

Mši svatou pod širým nebem tentokrát sloužil otec biskup Karel Herbst, který má v pražském arcibiskupství ve svém portfoliu sociální a humanitární záležitosti a se svým neokázalým a střízlivým charismatem působí jako člověk na pravém místě. Ve své promluvě shrnul otec biskup inspiraci, kterou nám příběh Marie z Magdaly dle evangelií podává: život v nepravosti a odloučení od Boha – kajicnost a láska ke Kristu – obdaření mimořádnou milostí. Nejsem teolog a nevím, kolikrát již bylo v učených spisech zopakováno, že chvíli před Marií Magdalénou nahlédli do Ježíšova hrobu dva privilegovaní učedníci, a nic tam neviděli, ale bývalá kurtizána tam spatřila dva anděly, kteří jí pověděli, co se stalo s Pánem. A nevím, kolikrát byl v učených spisech zopakován ten jímavý okamžik, kdy se za Marií Magdalénou objeví vzkříšený Pán a ona ho nejprve vůbec nepozná a myslí si, že je to zahradník, až když ji osloví, zvolá: „Mistře!“ To je, řekl bych, velmi ze života, a kéž bychom vždy takto prohlédli. Otec Robert Cieszkowski, farář v Mníšku a náš letitý příznivec, před mší sv. řekl, že prý o pouti na Skalce nikdy nepřešlo. Všichni jsme se dívali na neklidné nebe, ale patronka kostelíka i tentokrát dělala, co mohla: pršet začalo až při požehnání a pod deštníky jsme si ještě vyslechli závěrečný sbor. S otcem biskupem jsme se pak setkali i neformálně v terapeutické komunitě pro drogově závislé Magdaléna v Mníšku pod Brdy-Včelník, kam ze Skalky obvykle zajíždíme. Účastnili jsme se besedy s klienty, jimž otec biskup pozorně naslouchal. Zaznívaly tu jejich strastiplné životní příběhy, odhodlání k novému životu i ocenění komunity a vzájemné podpory, která jim pomáhá k abstinenci a zdravému životnímu stylu. Otec biskup je o této problematice částečně informován z oddělení pro léčbu nezletilých uživatelů návykových látek v Nemocnici sv. Karla Boromejského v Praze pod Petřínem a projevuje pro ni velké porozumění. Popřál na závěr klientům i terapeutům hodně vytrvalosti a zdaru.

Po této besedě zahájil starosta Mníšku pod Brdy přátelské setkání, na které mezitím přijela řada hostů a příznivců komunity Magdaléna zblízka i zdáli. Byli zde například předsedové odborných společností, představitelé ministerstev a nad stoly plnými dobrot se propojovala komunita terapeutická s komunitou občanskou, odbornou i křesťanskou. Mnozí návštěvníci si prohlédli rozsáhlý areál komunity – bývalou vojenskou základnu a sila, kde byly umístěny sovětské rakety namířené na naše dnešní spojence v NATO. Dnes se raketová sila využívají pro pěstování léčivých hub šitaku, pro výrobu dřevěných briquet i pro kulturní účely. Symbolika tohoto prostoru je silná a toho dne byla umocněna ještě tím, že v jiné části Brd se konala demonstrace hnutí „Ne základnám“ na protest proti plánovanému umístění amerického radaru v Brdech. Mám v paměti, že v době, kdy Evropa byla rozdělena železnou oponou, protestovala západoevropská levice proti umístění amerických raket Pershing v tehdejší západní Německu. Americké Pershingy se ocitly v Evropě právě jako protiváha sovětských raket v komunistickém Československu, proti nim však neprotestoval nikdo. Ještě stojí za zmínku, že v kostelíku na Skalce byly k vidění pozoruhodné sochy Radka Andrleho, syna významného malíře a grafika Jiřího Andrleho a žáka neméně významného sochaře Olbrama Zoubka.

Pouť ke sv. Máří Magdaléně byla – snad více než jiná léta – naplněná duchovními, společenskými i jinými zážitky a nezbývá než litovat, že tolik členů Pražské komendy se o ně nechalo připravit.

Dr. Kamil Kalina, KLJ
velitel Pražské komendy ČVP OSLJ

FOTO KAMIL KALINA, KLJ

Pouť ve Staré Boleslavi

V sobotu 15. srpna na svátek Nanebevzetí Panny Marie se ve Staré Boleslavi konala tradiční pouť. Letošní pouť do chrámu Nanebevzetí Panny Marie byla ale výroční, neboť tomu bylo rovných 400 let, kdy byl obrázek, na němž je Panna Maria zobrazena, prohlášen za palladium, tedy za „záštitu České země“. Pořadatelé si letos pro poutníky připravili celodenní program s poutními bohoslužbami, mnoha zajímavými přednáškami a také tradičním průvodem s palladiem. Dopolední slavnostní bohoslužbě předsedal pražský arcibiskup kardinál Vlček.

Se spolubratrem Standou Přibylem jsme se zúčastnili tradičního průvodu s palladiem od baziliky sv. Václava za doprovodu procesních zpěvů Chorální scholy až do poutního chrámu Nanebevzetí Panny Marie. Tam následovala mše svatá, kterou celebrouval staroboleslavský vikář R. D. Mgr. Michal Procházka, účastnili se také kanovníci kapituly sv. Kosmy a Damiána, představitelé řádů ve službách palladia, kněží staroboleslavského vikariátu a poutních farností. V hudebním doprovodu zazněla autentická hudba doby rudolfínské renesance a raného baroka. Byla to vskutku nádherná oslava svátku Matky Boží a myslím, že všichni včetně nás byli nadšeni.

Michal Brich, SBLJ

FOTO STANISLAV PŘIBYL, BLJ

Velmistr Rytířského řádu křížovníků s červenou hvězdou sedmdesátníkem

Otec biskup Jaroslav Škarvada: 85

Dne 14. 9. 2009 se konala v kostele sv. Františka z Assisi mše svatá, během které si všichni přítomní připomněli vzácná životní jubilea dvou oslavenců: 70. narozeniny otce velmistra Jiřího Kopejska, O. Cr. a 85. narozeniny otce biskupa Jaroslava Škarvady.

Otec velmistr Jiří Kopejsko je 47. velmistrem řádu Křížovníků s červenou hvězdou. Na kněze byl vysvěcen v roce 1973 a v roce 1990 se stal prvním konsultorem řádu. Zastával také úřad probošta ve svém milovaném Chlumu Svaté Máří, jednom z nejstarších českých mariánských poutních míst.

Velmistr Jiří Kopejsko

FOTO ONDŘEJ VANKE, KCLJ

Otec biskup Jaroslav Škarvada

FOTO ONDŘEJ VANKE, KCLJ

Otec biskup Jaroslav Škarvada, titulární biskup litomyšlský a emeritní světitel biskup pražský, působil od r. 1949 v Itálii, kde byl po celou dobu pobytu p. kardinála Berana v exilu jeho sekretářem. Biskupem byl jmenován v r. 1982 a zodpovídal za pastorační krajanů. Kromě jiných poct byl jmenován čestným náčelníkem indiánského kmene Chippewajů a obdržel výstížné čestné jméno Clear Sky (Jasně nebe). Domů se vrátil až v roce 1991.

Oběma oslavencům, kteří jsou zároveň našimi významnými příznivci, přejeme do dalších let mnoho zdarů a životního elánu!

Z Chotěboře až na konec světa

Leopoldina Dobrzenská z Lobkowicz

V roce 1988 slavili v Brazílii stoleté výročí zrušení otroctví. Tato historická událost měla, byť nepřímo, velký vliv na život jedné chotěbořské rodačky.

Možná, že její osud, který se podobá pohádce, bude naše čtenáře zajímat.

Korunní princezna Isabela, dcera brazilského císaře Pedra II. a manželka prince z královského domu Bourbonů, porodila v říjnu 1875 následníka trůnu, který byl pokřtěn na jméno Pedro, s titulem prince z Graõ Pará. O dva měsíce později se narodila v Chotěboři Eliška, jediná dcera svobodného pána Jana Václava Dobrzenského z Dobrzenicz a jeho manželky Alžběty, rozené hraběnky Kotulinské.

Císař Pedro II. pocházel z portugalské královské rodiny Braganců. Byl to pokrokový monarcha, který dal Brazílii novou ústavu, zlepšil sociální a hospodářské poměry (byl např. první hlavou státu, která zavedla ve své zemi nový vynález – telefon) a snažil se zrušit otroctví, které právem pokládal za nelidské. Proti tomu se postavili majitelé plantáží, kteří měli v parlamentu velký vliv a spor o tuto otázku se vlekl bezvýsledně po mnoho let.

Ke konci svého života císař odjel na léčení do Evropy. Korunní princezna Isabela jej zatím zastupovala jako regentka. Jak později vyprávěla svým dětem, rozhodla se vyřešit otázku otroctví jednorázově, a to tím, že podepsala císařský dekret, ve kterém nařídila jeho okamžité zrušení.

Po vyhlášení dekretu nastal v zemi obrovský zmatek. Černoši utíkali z plantáží, zapalovali obytné budovy a policie nebyla s to udržet pořádek. Asi rok potom, 15. listopadu 1889, císař Pedro II. byl zbaven trůnu a byla vyhlášena republika. Do Brazílie se již s manželkou nevrátili a brzy oba zemřeli. Regentka Isabela s rodinou musela nastoupit cestu do francouzského exilu. Za svůj čin obdržela od papeže vyznamenání, tzv. zlatou růži, ale přišla o trůn a o veškerý majetek. Nikdy prý svého rozhodnutí nelitovala a říkala, že se tento ožehavý problém nedal vyřešit jiným způsobem.

Dnes odpočívá celá císařská rodina v brazilské půdě. Asi před třiceti lety byla jejich těla na státní náklady v Evropě exhumována a převezena domů, kde jim byl vystrojen okázalý pohřeb.

Mladý Pedro a jeho dva bratři vyrostli ve Francii. V této zemi jim nebylo dovoleno vykonávat vojenskou službu a proto se jejich otec obrátil na rakouského císaře Františka Josefa I. s prosbou, aby jeho synové mohli sloužit v rakouské armádě. Bylo mu vyhověno. V té době sloužili ve Vídni též bratři Dobrzenští, se kterými se Pedro skamarádil. Jelikož Pedro neměl ve Vídni příbuzné, pozvali ho na Vánoce do Chotěboře, kde se v kruhu početné rodiny cítil jako doma. Zde poznal Elišku, půvabnou dívku a nadanou malířku, žačku Václava Brožíka, do které se zamiloval. Eliška nepocházela z královského rodu a Pedrovi rodiče nebyli jeho volbou nijak nadšeni. Musel se zříci nároků na brazilský trůn a čekat, až si jeho mladší bratr vybere vhodnou nevěstu, což trvalo deset let. Oba mladí lidé však vytrvali a jejich manželství bylo neobyčejně šťastné.

Pedro a Eliška Orléans-Braganca vychovali pět dětí, se kterými trávili každé léto u příbuzných v Chotěboři. Po první světové válce je požádala brazilská vláda, aby se vrátili a restituovala jim jmění kdysi zabrané rodičům. Už od dětství se Elišce často zdálo o krásném exotickém městě. První město, které spatřila na obzoru, když se loď blížila k brazilskému pobřeží, bylo ono město, o kterém se jí tak často zdálo. Od té doby se už sen neopakoval. Asi došla k cíli, který jí byl předurčen osudem.

Až do své smrti zůstala Eliška věrná svému českému původu. V roce 1939 vymohla u brazilské vlády, aby československé vyslanectví nemuselo být předáno Němcům. Za druhé světové války vykonávala Eliška funkci čestné předsedkyně československého pomocného výboru při brazilském Červeném kříži, který poskytoval vydatnou pomoc Československému červenému kříži v Londýně. Zemřela ve věku 75 let v portugalské Sintře.

Princ Pedro v roce 1900

Princezna Eliška v roce 1900

Zámek Chotěboř, rodinné sídlo hrabat Dobrzenských

Princezna Eliška se svou dcerou Isabelou, zetěm Hrabětem Pařížským a jejich nejstaršími dětmi

Princezna Eliška s manželem a dětmi v roce 1921. Děti zleva: João, Maria, Isabele, Tereza, Pedro Gastão a Francisca

Rád sv. Lazara v Uhorsku II.

Radovan Ocsovay, BLJ

Do prvej polovice 14. stor. sa o ráde sv. Lazara v Uhorsku píše výhradne v súvislosti s ich špitálskymi a pastoračnými aktivitami. Vojenská zložka, ak vôbec bola prítomná, musela byť len okrajovou záležitosťou, inak by sme sa o účasti rádových rytierov na niektorej z nespočetných bitiek uhorských kráľov akiste dozvedeli. Podobná situácia bola napr. v Anglicku, kde si lazariáni až do svojho zániku v 16. storočí zachovali čisto monastické postavenie. [1] V roku 1330 sa však v listine uhorského palatína, Jána Drugetha, po prvýkrát spomínajú „*fratres Ordinis militiae Sancti Lazari Ierosolytani*“. Drugeth, pôvodom zo Sicílie, bol prívržencom Karola Róberta z Anjou, narodeného v Neapoli, od roku 1310 uhorského panovníka. Svojím výnosom vydaným na kráľovskom dvore vo Vyšehrade berie palatín tiahnučích (*procedentes*) rytierov Rádu sv. Lazara pod svoju zvláštnu ochranu „*sub nostram recepimus protectionem specialem*“. Zároveň sa o nich vyjadruje s rešpektom ako o „duchovnej pevnosti a oddanom šíriteľovi rímsko-katolíckej cirkvi v Uhorskom kráľovstve“. Kto boli títo rytieri, šíritelia „pravej viery“, ktorí r. 1330 tiahli Uhorskom a potrebovali k tomu panovnícke záruky? S najväčšou pravdepodobnosťou išlo o zahraničných (francúzskych alebo talianskych) účastníkov trestnej výpravy, ktorú zvolal Karol Róbert proti valašským separatistom. Uhorskí panovníci totiž celé stáročia budovali nárazníkovú zónu v južnom pohraničí, kde zakladali tzv. banáty (dnes severná časť Bulharska, Srbska a Bosny) a násilnou konverziou obyvateľov na rímsko-katolícke vierovyznanie sa snažili rozšíriť svoje domínium. To však na prevažne ortodoxnom území viedlo k nevyhnutnému napätiu, ktoré v roku 1330 vyvrcholilo v povstanie samozvaného valašského vládcu Basaraba I. Avšak dňa 9. novembra, po predchádzajúcich šarvatkách, utrpela katolícka armáda Karola Róberta z Anjou v bitke pri Posade zdrvivú porážku a Valaško sa stalo nezávislým kniežatstvom [2].

Pod vplyvom anjouovských panovníkov a zahraničnej vojenskej expedície sa rád sv. Lazara v prvej polovici 14. storočia dostáva pod francúzsku centrálnu správu v Boigny. Dovtedy vzhľadom k značnej geografickej izolácii pôsobili lazariáni v Uhorsku skôr v pozícii samostatnej provincie, podobne ako už spomínaní anglickí rehoľníci z Burton Lazars alebo kapuánske veľkopriorstvo v Taliansku. Počas vlády Karola Róberta a jeho syna Ludovíta Veľkého bol ostrihomský prior, Dominique de Saintroy, povinný odvádzať komende v Boigny ročné kontribúcie vo výške štyroch strieborných mariek a vydržiať kňaza menovaného priamo veľmajstrom [3]. Od týchto čias až do roku 1558 boli vysielaní zástupcovia uhorského veľkopriorstva na rádové kapituly konané na zámku v Boigny. Aj napriek neúspešnej vojenskej epizóde zostali Anjouovci štedrými podporovateľmi rádu v Uhorsku. V roku 1390 sa rozhorel spor o pozemky medzi

Kaplnka v Ostrihome

konventom blahoslavenej Panny Márie a konventom Márie Magdalény v hlavnom meste Buda (dnes Budapešť). V arbitráži konanej pri tejto príležitosti sa okrem iného spomína „...ad murum seu portam, per quam itur ad sanctum Lazarum, continuando vltra et extra murum a sancto Lazaro“ [4]. Kaplnka a neskôr kostol sv. Lazara vznikol pri starších základoch leprosária spravovaného rádom ešte v prvej polovici 14. storočia a nachádzal sa na západnom svahu hradného kopca. Existencia kaplnky a špitálu je spoľahlivo doložená najneskôr od r. 1355 za vlády Ludovíta Veľkého [5].

V roku 1418 rád sv. Lazara z Ostrihomu získal majetky aj na predmestí Budy, kedy sa v jeho držbe spomína čiastka trhového mestečka Félhevíz, známeho svojimi termálnymi kúpeľmi [6]. Mestečko bolo predtým v držbe Križovníkov sv. Štefana kráľa, s ktorými lazariáni susedili v Ostrihome i Dorogu. Pre svoje liečivé účinky termálnych prameňov bol Félhevíz obľúbenou zastávkou pútnikov a svoju komendu tu mali aj Johaniti.

Napriek pápežskému rozhodnutiu o zlúčení rádu sv. Lazara s rádom sv. Jána z roku 1489 kláštor a špitál lazariánov

v sídelnom meste Buda bezpečne fungoval ešte začiatkom 16. storočia. Dňa 18. septembra 1500 sa v účtovných knihách správcu poľského kniežata Žigmunda I., mladšieho brata uhorského kráľa Vladislava II., ktorý toho času pobýval na budínskom dvore, spomína almužna vo výške troch denárov, ktoré knieža darovalo špitálnikom sv. Lazara [7].

Hoci sa ešte v roku 1558 spomína zástupca uhorských lazariánov na zasadnutí kapituly v Boigny, od 16. storočia sa na dlhý čas vytrácajú z písomných prameňov akékoľvek zmienky o pôsobení rádu na území Uhorska. Roku 1526 v katastrofickej bitke pri Moháči turecká armáda na hlavu porazila kráľovské vojsko, čím sa väčšina krajiny vrátane sídla rádu v Bude a Ostrihome na vyše 250 rokov ocitla v područí osmanských okupantov.

Majetky a moc rádu nenávratne pominuli, aby napokon ešte v 18. storočí duch zeleného kríža znovu ožil v srdciach uhorských patriotov, ktorí povstali proti arogancii cisárskeho dvoru. Celé 17. storočie je poznamenané snahou uhorskej šľachty o vymalenie sa z rakúskeho centralistického vplyvu, ktorá vyústila do série protihabsburských ozbrojených povstaní. Najvýznamnejším a zároveň posledným bolo povstanie kniežata Františka II. Rákocziho, ktorý s politickou i vojenskou podporou francúzskej koruny medzi rokmi 1703–1711 načas zaujal väčšinu územia Uhorska. Francúzsko ako dlhoročný nepriateľ rakúskeho domu malo evidentný záujem na rozkole v habsburskej monarchii a náležité povstaniu napomáhalo. Práve preto sa po potlačení povstania uchýlila časť uhorskej vojenskej aristokracie práve do Francúzska, kde sa postupne emancipovala a naďalej sa vojensky angažovala po boku francúzskej armády. Vďaka zásluhám v boji sa niektorým jednotlivcom podarilo získať vysoké vojenské funkcie a stať sa dokonca členmi niektorých z dynastických rádov francúzskej koruny, sv. Lazara nevynímajúc.

Medzi prvými sa v roku 1722 spomína Vido de Benko, kapitán uhorskej kavalérie, ktorý bol do rádu sv. Lazara prijatý veľmajstrom Ľudovítom Orleánskym ako justičný rytier v hodnosti komtúra [8]. V roku 1744 sa v Lunéville v rodine najvýznamnejšieho povstaleckého emigranta a prešovského rodáka, grófa Ladislava Bercsényiho, narodil syn František-Anton [9]. Postavenie jeho otca, francúzskeho maršála a zakladateľa Bercsényiho husárskeho pluku, mu dopomohlo k závatnej kariére. Už vo svojich 12-tich rokoch pôsobil v otcovom husárskom pluku v hodnosti kapitána. V roku 1768 sa stal František členom osobnej gardy poľského kráľa Stanislava, vojvodu z Lorraine a Baru. V čase prijatia do rádu sv. Lazara bol veliteľom husárskeho regimentu a zároveň guvernérom mestečka a zámku Commercy. Medzi lazariánov bol prijatý veľmajstrom Ľudovítom Francúzskym, vojvodom z Berry, roku 1769 v hodnosti komtúra. V tom istom roku ho prijali za člena maltézskych rytierov, o dva roky neskôr sa stal aj rytierom rádu sv. Ľudovíta. Aj napriek dosiahnutým úspechom naďalej napredoval vo vojenskej kariére až sa napokon v roku 1780 stal brigádnym generálom a r. 1784 generálom kráľovskej kavalérie. Počas revolúcie bojoval na strane roajalistov a ako dôverník kráľa Ľudovíta XVI a Márie-Antoinetty musel roku 1791 opustiť Francúzsko. Emigroval do Viedne a odtiaľ do Uhorska, kde už predtým cisárovná Mária Terézia rehabilitovala jeho slávneho otca a vzala na milosť celú rodinu Bercsényiovcov. Na sklonku života, roku 1802, pôsobil František v Prešporku (dnes Bratislava) ako člen najvyššej súdnej rady. Zomrel 25. januára 1811 v Londýne.

Azda najznámejšími kariérnymi dôstojníkmi uhorskej emigrácie boli Dessewffyovci, z ktorých vynikol najmä gróf REUNION 5/2009

Karol Dessewffy (brigádnny generál a maršál francúzskych husárov) ako aj jeho syn Ľudovít, ktorý bol ako kadet vojenskej kráľovskej akadémie prijatý za člena rádu sv. Lazara v roku 1782 [10]. Neskôr dosiahol hodnosť plukovníka francúzskych husárov a ešte pred koncom revolúcie sa načas vrátil do Uhorska, kde v hodnosti kapitána slúžil v 7. husárskom regimente Lichtenstein. Keďže mu rakúska armáda dlhodobo odmietala priznať hodnosť plukovníka, rozhodol sa v roku 1809 opäť vrátiť do Francúzska, kde v Napoleonovej armáde získal za zásluhy Rád čestnej légie ako aj rytiersky Rád sv. Ľudovíta.

Obdobím 19. storočia sa uzatvára takmer 600-ročná kapitola rádu sv. Lazara a jeho členov v Uhorsku. Moderné rádové dejiny na území nástupníckych štátov po roku 1930 si budú vyžadovať samostatnú štúdiu.

POZNÁMKY

- [1] Marcombe D.: Leper Knights, The Order of St Lazarus of Jerusalem in England 1150-1544, Woodbridge 2003
- [2] [http://sk.wikipedia.org/wiki/Karol_I._\(Uhorsko\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/Karol_I._(Uhorsko))
- [3] Savona-Ventura C., The hospitaller knights of Saint Lazarus, Malta, 2006, str. 68
- [4] <http://www.arcanum.hu/mol/lpext.dll?f=templates&fn=main-hit-h.htm&2.0>
- [5] <http://lexikon.katolikus.hu/S/Szent%20Lazarus%20Lovagrend.html>
- [6] <http://lexikon.katolikus.hu/F/Felheviz.html>
- [7] Zolnay László: Orvosok, kórházak a kózepekori Budán II. in online Sine Morbo; http://www.sine-morbo.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=273&Itemid=203
- [8] De Langle Henry, de Treouret de Kerstrat Jean-Louis: Les Ordres de Saint Lazare de Jerusalem et de Notre-Dame du Mont-Carmel aux XVII et XVIII siecles, Paris 1992, str. 222
- [9] Tamže str. 279 a tiež <http://lexikon.katolikus.hu/B/Bercs%C3%A9nyi.html>
- [10] Savona-Ventura C., The hospitaller knights of Saint Lazarus, Malta, 2006, str. 69 (pozn. Savona-Ventura nesprávne uvádza kresťné meno v tvare János namiesto Lajos a tiež uvádza nesprávne rok jeho narodenia namiesto r. prijatia do Rádu, viď. tiež <http://www.kuk-wehrmacht.de/biograph/fam01.dessewffy.html#1>)

Z pražské komendy na bruselské křeslo

Doc. MUDr. PhDr. Kamil Kalina, CSc., KLJ

V prvním pololetí r. 2009, kdy Česká republika předsedala Radě Evropské unie, jsem i já usedal do předsednického křesla v jedné z „malých rad“ tohoto orgánu, reprezentujícího vlády členských zemí EU – v Horizontální pracovní skupině pro drogy (dále HDG). I když české předsednictví jako celek je hodnoceno různě, i negativně, půlrok našeho vedení evropské drogové agendy byl úspěšný a neškodí se k němu vracet z různých pohledů a na různých platformách. Jsem rád, že jsem pro něj dostal prostor i v našem Reunionu.

Drogy v Evropě a co s nimi

Málo si uvědomujeme, jak katastrofální byla situace ve vyspělých evropských zemích v době, kdy nás od nich dělila „železná opona.“ 70. a 80. léta minulého století byla ve znamení rozmachu černého trhu s drogami a drogové epidemie mezi obyvateli, doprovázené epidemií HIV/AIDS. Tehdejší Evropské společenství (později Evropská unie) nakonec nastolilo společnou strategii. Jejím jádrem je tzv. vyvážený přístup, který se věnuje nejen represí a „boji proti drogám“, ale i prevenci, léčbě, sociální rehabilitaci závislých a zaměřuje se i na omezení rizik šíření HIV/AIDS. Protože se ukázalo, že

Monitore, monitore, řekni mi, co se nám povedlo a co ne!
(HDG, Brusel, červen 2009)

trestat vězením drobné drogové delikty je zhora neúčinné, zaváděla se jiná opatření, tzv. alternativní tresty nebo léčba jako alternativa potrestání. Prosazování práva se zaměřilo na vyšší patra organizovaného zločinu a možnost přeshraniční spolupráce policie a celníků zlepšila účinnost boje proti černému trhu. Další prioritou EU se stal sběr a analýza dat, výzkum a hodnocení výsledků a dopadů drogové politiky (tzv. vědecky podložený přístup). Díky této strategii se podařilo drogový problém dostat pod kontrolu. Zdaleka nevymizel,

ale situace v EU je podstatně lepší než počátkem 90. let a je nesrovnatelná s jinými částmi světa.

Kdo diriguje evropskou drogovou politiku aneb vypadá to jako jednota (setkání národních drogových koordinátorů členských zemí EU, Praha, duben 2009)

Naše země sice zažila v 90. letech také prudký vzestup dovozu a užívání drog, ale v daleko menší míře než předtím Evropské společenství. Byli jsme připraveni a rychle zahájili komplexní protidrogovou strategii. Učili jsme se z Evropy a měli protidrogovou politiku evropského typu dávno před vstupem do EU. EU to o nás ví, máme pověst poměrně schopné a úspěšné země s velkým odborným potenciálem. Toto renomé naše předsednictví v HDG značně usnadnilo.

Čemu jsme vlastně předsedali

Horizontální pracovní skupina pro drogy (HDG) při Radě EU má poměrně významné postavení jediného koordinačního, odborného a politického orgánu EU pro širokou problematiku nezákonných drog, počínaje potíráním výroby a obchodu a konče např. léčbou drogově závislých. Projednává protidrogový akční plán EU, koordinuje a hodnotí jeho naplňování, vypracovává jednotné stanovisko EU k důležitým vnitřním i mezinárodním problémům a dokumentům OSN, může např. také uložit evropským institucím lékařské zhodnocení rizik nové drogy, která se objeví na trhu nebo bezpečnostní analýzu situace v nějaké části světa, která zasahuje drogami evropské nezákonné trhy.

V HDG zasedá 27 národních delegátů, kteří mají v členských zemích postavení národních (proti)drogových koordinátorů. Jednání je v Bruselu obvykle jednou do měsíce, 2-3 dny, vedle toho jsme měli nejméně jednou měsíčně nějakou další předsednickou povinnost v Bruselu, ve Vídni, v Lisabonu a rovněž v Praze, protože je zvykem, že předsedající země pořádá jedno setkání národních koordinátorů ve svém

hlavním městě a vedle toho nabídne nějakou odbornou konferenci či symposium. Část agendy je daná dlouhodobým plánem, někdy i aktuální situací, ale přesto má předsednická země značnou volnost ve stanovení programu a výběru témat jednání. Může si stanovit své priority (obvykle pod záminkou, že rozpracovávají nějaký bod protidrogového akčního plánu EU) a uplatnit je prostřednictvím tematických debat nebo návrhů různých dokumentů Rady EU. Všeho toho jsme v plné míře využili a nevyhýbali jsme se ani citlivým otázkám.

Česká témata na evropské scéně

Jednou z našich priorit bylo téma „Migrace, integrace a drogy“. Tenhle problém je důležitý nejen pro Českou republiku, ale i pro jiné země EU, které vnímají určité skupiny migrantů i vlastních minorit jako vysoce rizikové ve vztahu k drogám a krví přenosným infekcím (HIV/AIDS a žloutenky). U nás jde zejména o tzv. „ruskojazyčné migranty“ (z bývalých zemí Sovětského svazu) a o část domácí romské populace, v Portugalsku o migraci ze Západní Afriky a v jiných zemích zas o jiná etnika, všude však tyto skupiny představují takřka časovanou bombu a hrozbu pro veřejné zdraví i bezpečnost. Jak této hrozbě čelit? Jak přitáhnout rizikové skupiny do programů odborné pomoci a léčby? Jak – v případě migrantů – pomoci řešit drogové problémy v zemích jejich původu, aby se nepřenášely na území EU? O tom se debatovalo dosti bouřlivě, protože pro některé země EU je samo pojmenování tohoto problému politicky nepřijatelné, diskriminující a stigmatizující. Ukázalo se, že společné stanovisko EU je v současnosti nedosažitelné; členské země EU teprve hledají společný jazyk, jak o tom „politicky korektně“ komunikovat. Ale shodli jsme se, že výzkum, sdílení zkušeností a opatření na národní úrovni musí pokračovat.

Entropě jsme to osladili, Entropa nám také (plastika Davida Černého v atriu budovy Rady Evropské unie v Bruselu)

Dalším ohniskem pozornosti českého předsednictví bylo stanovení kritérií úspěšnosti policie a celníků v potírání výroby a obchodu s nezákonnými drogami. To je téma značně mlhavé i v EU, která si zakládá na tom, že její drogová politika se opírá o vědu, důkazy účinnosti a odborná hodnotící kritéria – jenže to platí pro oblast prevence, léčby, sociální rehabilitace apod., zatímco oblast represe skoro není podle čeho hodnotit. Jako lékař si těžko umím představit, že by se úspěšnost léčby hodnotila např. podle množství spotřebovaných léků, ale přesně tak je to s potlačováním výroby drog a obchodu s nimi. Jediným obecným kritériem je množství drog, které policie a celníci zabaví, což vypovídá většinou o něčem jiném, než o tom, jestli policie a celníci pracují dobře. Tentokrát jsme přesvědčili EU, že je třeba s tím něco

FOTO AUTOR

dělat, vypracovali a po mnoha diskusích prosadili tzv. Závěry Rady, nelegislativní dokument, který však má přece jen určitou váhu.

A pochopitelně se od nás očekávalo, že nastolíme téma „české národní drogy“, pervitinu čili metamfetaminu. Z ČR se tato stimulační droga (resp. know how její nenáročná domácí výroby) šíří po Evropě a spolu s dalšími drogami skupiny amfetaminů se stává módou pro rekreační uživatele, ale přináší velké riziko závislosti. Vystupuje také jako levnější náhrada kokainu. Uspořádali jsme v Praze symposium „Metamfetaminy – sdílení zkušeností“, na kterém si naši odborníci, epidemiologové, lékaři i policisté, vyměňovali s kolegy z celé Evropy poznatky o trendech šíření metamfetaminu a amfetaminových drog, výroby a nezákonného obchodování, způsobů užívání a léčby uživatelů. Hovořilo se také o nových metodách výzkumu, jak např. přesněji zjistit, kolik se v určitém městě těchto drog spotřebuje (analýzou vzorků říční vody nad městem a pod městem; začíná se zkoumat i v Praze a v Ústí nad Labem) i o tom, jak výroba těchto drog poškozuje životní prostředí (při výrobě 1 gramu pervitinu vzniká až stonásobek toxického odpadu). Nakonec jsme se značnou skepsí komentovali poslední české opatření, které má postihnout nezákonnou výrobu pervitinu. ČR v letošním roce omezila dostupnost léků obsahujících pseudoefedrin, z něhož se pervitin vyrábí (volně prodejné léky užívané zejména při nachlazení a sezónních virózách). V lékárně dostanete jen 1 balení, a to ještě na občanku. A skepse? Odůvodněná, protože pacienti přestávají tyto léky kupovat, lékárny je přestávají objednávat a „vařiči“ pervitinu si pro ně jezdí s dodávkami přes hranice do Německa, kde žádné omezení neexistuje. Německo totiž říká, že pervitin a amfetamin vůbec pro něj představují jen okrajový problém a k omezení výroby pseudoefedrinu není důvod. Také tohle je Evropská unie.

Předseda s lazariánským křížkem

Předsedal jsem, vedl jednání a všude chodil s lazariánským křížkem v klopě. Muži v oblecích kolem mne měli často na klopách různé odznaky, někdy i rozetky nebo stužky různých řádů a vyznamenání, ale křížek byl velmi neobvyklý, budil zájem a dotazy, a tím dával příležitost říci vždy aspoň několik slov o našem řádu. Žádného spolubratra jsem bohužel nikde nepotkal, ale při jednáních na půdě OSN ve Vídni se ke mně jako k „bratřancovi“ přihlásili dva vysocí diplomaté, členové maltského řádu, a oba pak českému předsednictví dosti pomáhali. A neopominul jsem ani při různých příležitostech připomenout křesťanské kořeny Evropy, křesťanské hodnoty či svátky (např. Popeleční středu a ortodoxní Velký Pátek, což byly dny, kdy zrovna jednání HDG probíhalo). V tomto prostředí je to velmi neobvyklé, ale spolu s mým – v tomto prostředí stejně neobvyklým – akademickým zázemím (říkali mi „profesor“, protože titul docenta není většinou srozumitelný) to dávalo mé předsednické funkci ještě další rozměr a snad i respekt. Hezky to vyjádřil iránský delegát v soukromém rozhovoru na vídeňských jednáních: „Vy jste jediný z EU, kdo se netají s tím, že je křesťan. Toho si vážím, aspoň máte nějaké hodnoty. Ti ateisté nic neberou vážně.“

Češi také (zdánlivě) nic neberou vážně. Naše předsednictví se rozbíhalo pod poněkud skandální plastikou „Entropa“ Davida Černého a v HDG jsme z toho dlouho těžili. České žertování a zlehčování, leckdy obtížně přeložitelné, se stalo vítaným kořením úmorných a náročných jednáních v HDG i jinde. Evropě jsme to přece jen trochu osladili.

Do vaší knihovny

Milan M. Buben: Rytířský řád křižovníků s červenou hvězdou

LINPA Mělník v roce 1996

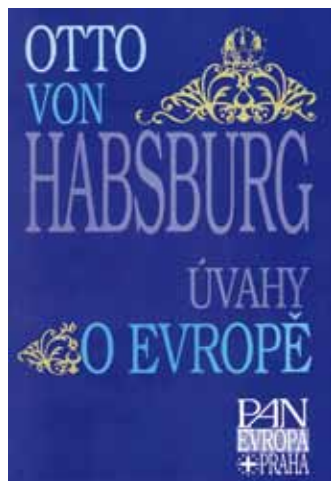
Vznik Rytířského řádu křižovníků s červenou hvězdou byl obdobný počátkům křižovníků francouzských či italských, tedy z laických bratrstev, jež přijaly po vzoru rytířských řádů vzniklých ve Svaté zemi řeholi sv. Augustina a odznak kříže. U zrodu našich křižovníků však byly navíc přítomny ideje sv. Františka z Assisi a také výjimečná osobnost sv. Anežky Přemyslovny, zakladatelky řádu. Křižovníci s červenou hvězdou vznikli jako řád hospitální. K jejich hlavní náplni patřila péče o chudé, nemocné a poutníky v tzv. hospitálech. Většina těchto hospitálů však vzala za své v náboženských bouřích 15. století. A vzhledem k tomu, že tyto převratné události značně oslabil i počet duchovenstva působícího v pastorači, začali se křižovníci v souvislosti s potřebami doby přetvářet v řád řeholních kanovníků. V této podobě pak setrvali až do dnešních dob.

Publikace podává přehled pražských mistrů a velmistřů řádu a dále pak přehled vratislavských mistrů a proboštů na Hradišti sv. Hypolita. Řád křižovníků sice nedal církvi žádného svatého či blahoslaveného, zemské metropoli však dal 3 arcibiskupy, 5 arcibiskupů postuloval za velmistry a generály řádu a české církevní provincii dal i 3 biskupy.

Otto von Habsburg: Úvahy o Evropě

Vydalo nakladatelství Panevropa Praha v roce 1993

Otto von Habsburg je velký přímluvce za Evropu, za její sjednocení, za integraci všech jejích částí, která by probíhala na základě svobodného souhlasu všech národů. Ve svém moderním evropském myšlení legitimně navazuje na historické tradice, především na historickou ideu Svaté říše římské, která v evropských dějinách hrála významnou roli a byla vytlačena ideou teritoriálního národního státu. Neznamena to však, že by se prokázala její nepravdivost nebo bezvýznamnost.

Jeho císařská a královská Výsost arcivévoda Otto von Habsburg je člověk nesmírně vzdělaný s rozmanitými akademickými zájmy. Obzvláště vyniká jeho znalost historie a znalost řady světových jazyků. Svými pozoruhodnými evropskými koncepcemi v mnohém předešel dnešní snahy o sjednocení Evropy. V žilách Otty Habsburkého koluje nejen krev Elišky Přemyslovny, choti Jana Lucemburského, ale i krev princezny Zdeňky, dcery Jiřího z Poděbrad. O kladném vztahu rodiny Otty von Habsburga k Čechám svědčí i skutečnost, že v domácí soukromé kapli se nachází i kopie sošky Milostiplného Jezulátka z pražského chrámu Panny Marie Vítězné.

Otto von Habsburg prožil mnoho porážek, často pokořujících a bolestivých, ale přijímal je vždy s důstojností a pokorou příkladného katolíka. Víra v Boha a přesvědčení, že vítězí i porážky dodává On, jej časem učinily duchovně nepřemožitelným, jeho historická moudrost a prozíravost jsou mimořádné.

Jiří Pernes: Poslední Habsburkové

Vydala nakladatelství Barrister & Pricipal a Knižní klub Brno v roce 1999

Knih sleduje životní osudy příslušníků rodu habsbursko-lotrinského, kteří řízením osudu museli v průběhu posledního století bojovat o udržení trůnu zděděného po předcích a o zachování celistvosti rakousko-uherské říše. Závěrečné období vlády císaře Františka Josefa I. tvoří rámec pro vylíčení životního příběhu arcivévody Karla, pozdějšího posledního rakousko-uherského panovníka. Přibližuje jeho zoufalou snahu o ukončení 1. světové války, o reformu monarchie a její odpoutání od Německa. Ukazuje současně, proč Karlovy snahy nebyly úspěšné, popisuje poslední dny existence Rakousko-Uherska, odchod císaře Karla a jeho rodiny do exilu i neúspěšné snahy o obnovení vlády Habsburků v Maďarsku v roce 1921. Po smrti císaře Karla se nositelkou dynastické tradice stala jeho manželka Zita, která ve stejném duchu vychovávala svého nejstaršího syna, arcivévodu Ottu. Životní osudy tohoto muže, který v případě jiného historického vývoje měl vlastně usednout také na český trůn a který se léta angažoval v boji proti nacismu a komunismu, stejně jako jeho sourozenců jsou v knize vylíčeny rovněž. Kniha Jiřího Pernese Poslední Habsburkové přísně respektuje pravidla seriózní historické práce, současně se však čte jedním dechem a neměla by uniknout žádnému zájemci o historii Habsburků.

Miroslav Pavlák, BLJ

ZAKLÁDACÍ LISTINA

Českého velkopřevorství

Vojenského a špitálního řádu svatého Lazara Jeruzalémského.

---

1. Na podkladě žádosti a dle §20. a násl. Občanského zákoníku se tímto zřizuje České velkopřevorství Vojenského a špitálního řádu svatého Lazara Jeruzalémského / dále jen ČVP ŘLJ /.
2. Sídlem je : Hlavní farní úřad Matky Boží před Týnem
110 00 Praha 1, Celetná 5 , Česká republika
3. ČVP ŘLJ je samostatnou právnickou osobou a vznikl dnem registrace na Ministerstvu vnitra České republiky dne 11.1.1991 pod číslem jednacím : VSP/1 - 4135/91 - R.
4. Činností a cílem je :
humanitární pomoc zdravotnictví v České republice.
5. Zástupcem a hlavou ČVP je Velkopřevor volený kapitulou a potvrzený Velmistrem ŘLJ.
S jeho souhlasem mohou zastupovat ČVP jako statutární zástupci ostatní členové vedení ČVP ŘLJ, kteří jsou mu podřízeni.
6. Součástí zakládací listiny jsou Stanovy ČVP ŘLJ.
7. Inventární číslo organizace evidované u Měst. správy Českého statistického úřadu v hl. m. Praze ze dne 22.1.1991 / IČO /:
1 5 8 8 9 4 2 4
7. Bankovní spojení : Komerční banka Praha
č.ú. : 59 337 - 011 / 0100

V Praze dne 25.1.1991

zástupce ČVP ŘLJ :

Před Obvodním úřadem v Praze 6 podepsal /uznal puč. za výměnu/ <u>Dr. Radslav Kinský</u>
r.č. <u>280674/105</u> <u>Janek B</u>
<u>žáda /složeno/</u> z toho část byla zjištěna obc. <u>AD 287.863</u>
č. por. <u>1154/11</u> <u>613.93.</u>
Správní příloha: <u>201</u> Zaplacen.

Dr. Radslav Kinský

Dr. Radslav Kinský
velkopřevor

V PŘÍŠTÍM ČÍSLE:
Josef kardinál Beran
Vzpomínka na zesnulého Jana Stránského

Modlitba Řádu svatého Lazara

*P*ane Ježíši Kriste, který jsi nás z neskonalého milosrdenství do sboru hospitálních rytířů svatého Lazara Jeruzalémského povolal, přijmi naši vděčnost za tak velkou milost.

*D*ej, abychom sjednoceni Tvojí láskou toužili Ti sloužit k nejvyšším vzorům křesťanského rytířstva.

*N*echť nejsvětější Panna, ochránkyně svaté víry, svatý Lazar, Tvůj přítel a náš patron, nechť sbor Tvých svatých udělí nám světlo a sílu k plnění povinností, které na sebe radostně přijímáme.

*U*tvrd' nás v křesťanské víře, abychom byli věrni našim hierarchům, biskupům a kněžím, abychom byli poslušni příkazů svého velmistra a představených daných nám Bohem a našim Řádem.

*Z*achovej nás vždy odhodlané k dobrým činům.

*N*echť jednota Církve je oporou křesťanství zvláště ve Tvé Svaté zemi.

*P*ane Ježíši Kriste, dovol nám, abychom mohli sloužit nemocným, chorým, potřebným, vězňům, zajatcům a opuštěným, aby přijímali naše dobrodiní a naše almužny.

*A*men.

REUNION

Vydává Vojenský a špitální řád svatého Lazara Jeruzalémského – Bohemia. Vychází šestkrát ročně.

Adresa redakce: Karlova 28, Praha 1

Šéfredaktor: Petr J. Řehoř, KCLJ

Grafická úprava a sazba: Daniel Vojtíšek @ DanielPhoto

Produkce: Černošická investiční, s. r. o.

Tisk: Agentura Hoza Q

www.oslj.org, www.oslj.cz

kontakt cvp.rslj@seznam.cz

Príspevky do dalšího čísla Reunionu zasílejte na e-mailovou adresu reunion.cvp@seznam.cz

Uzávěrka dalšího čísla je 18. 12. 2009